

12.1.2021

Oikeusministeriö
Kriminaalipolitiikka ja rikosoikeusosasto

Asia: VN/19068/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Rikosseuraamuslaitos kannattaa ehdotettuja lakimuutoksia, jotka on valmisteltu hyvässä yhteistyössä. Rikosseuraamuslaitos on kuitenkin harkinnut uudestaan työjärjestyksistä esitettyä. Aiemmin esitetystä poiketen Rikosseuraamuslaitos katsoo, että yksi valtakunnallinen työjärjestys olisi päivitystarpeiden vuoksi liian vaikeasti hallinnoitava. Rikosseuraamuslaitos ehdottaa, että säännösehdotuksia muutettaisiin siten, että Rikosseuraamuslaitoksella olisi yksi valtakunnallinen työjärjestys ja rikosseuraamuskeskuksilla olisi omat työjärjestyksensä. Tämä edellyttäisi muutoksia ainakin ehdotettuun Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain 7 §:ään ja 8 §:ään, 13 §:ään sekä mahdollisesti 5 §:ään. Lisäksi ehdotettu Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain 7 §:n toinen lause on suhteessa rikosseuraamuskeskuksen tehtävistä säädettävään 4 §:ään nähden epäselvä ja vaatinee täsmennystä.

Rikosseuraamuslaitoksen sisäisissä organisaatiomuutosta valmistelevissa työryhmissä on keskusteltu rangaistusajan suunnitelman ja täytäntöönpanon lykkäyksen toimivaltakysymyksistä. On ehdotettu toimivallan jakamista myös rikosseuraamuskeskusten yksiköille siten, että vankeuslain 4 luvun 11 §:ssä mahdollistettaisiin rangaistusajan suunnitelmasta päättäminen myös rikosseuraamuskeskuksen yksikönpäällikölle ja että vankeuslain 2 luvussa säädettäisiin yhdyskuntaseuraamustoimiston yksikönpäällikölle toimivalta päättää lykkäyksestä. Rikosseuraamuslaitos ei kuitenkaan puolla näitä ehdotuksia, koska asiakasarvioinnin rooli on tärkeää pitää yhtenäisenä eivätkä muutosehdotukset ole omiaan edistämään yhdenmukaisia käytäntöjä.

Rikosseuraamuslaitos esittää oikeusministeriön harkittavaksi, onko tarvetta muuttaa ja samalla ajantasaistaa haastemieslain 6 §:n 1 momentin 3) kohta, jossa säädetään, että vankilanjohtaja tai hänen määräämänsä virkamies ovat oikeutettuja suorittamaan haastamisen ja tiedoksiannon vangille. Rikosseuraamuslaitos ehdottaa haastemieslakia muutettavaksi siten, että haastamisen ja tiedoksiannon voisi suorittaa "tehtävään määrätty Rikosseuraamuslaitoksen virkamies". Käytännössä asia voitaisiin täsmentää Rikosseuraamuslaitoksen sisäisesti työjärjestyksissä. Nykyisessä muodossaan säännös on kapea-alainen, sillä tiedoksiantoon oikeutettuja virkamiehiä voisivat olla esimerkiksi myös täytäntöönpanoyksikön tai tukipartion virkamiehet.

Rikosseuraamuslaitos saattaa esille, että pakkokeinolain 4 luvun 4 §:ssä on säännös vankilan johtajan toimivallasta yhteydenpidon rajoittamisen osalta. Jatkossa nimike tulisi olla vankilan yksikönpäällikkö. Lisäksi

12.1.2021

ehdotetussa yhdistelmärangaistuksesta annetun lain muuttamisesta annettavassa laissa 29 §:n 2 momentissa on mainittu täytäntöönpanopäällikkö. Tämä nimike tulisi poistaa. Ehdotetun vankeuslain 2 luvun 10 §:n perusteluissa (s. 37) on mainittu ”muu täytäntöönpanosta vastaava virkamies”. Selvyyden vuoksi perustelutekstin sanamuoto olisi hyvä olla pykälän sanamuotoa vastaava eli ”täytäntöönpanoyksikön muu virkamies”.

Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain tehtäviä koskevissa siirtymäsäännöksessä (16 §) todetaan, että Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikössä, rikosseuraamusalueilla ja arviointikeskuksissa vireillä olevat asiat sekä niiden tekemät sopimukset ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Rikosseuraamuslaitoksen vastuualueille ja rikosseuraamuskeskuksiin niiden keskinäisen, valtioneuvoston asetuksella säädetyn tehtäväjaon mukaisesti. Tältä osin Rikosseuraamuslaitos ehdottaa, että eri tahoja ei lueteltaisi, koska käytännössä asia koskee muun muassa täytäntöönpanoyksikköä ja Rikosseuraamuslaitoksen koulutuskeskusta. Koska kaikkien tahojen täsmentäminen voi olla hankalaa, maininta vireillä olevista asioista riittäisi.

Rikosseuraamuslaitos toivoo, että lait saataisiin voimaan suunnitellussa aikataulussa. Oikeusministeriön tiedoksi toimitetaan erikseen Rikosseuraamuslaitoksen yksiköistä saadut esitysluonnosta koskevat lausunnot.

Pääjohtaja

Arto Kujala

Lakimies

Anna-Liisa Sandvik

Lausunto on esitelty ja hyväksytty sähköpostitse.